

Con Moi Em

Nguyễn Ngọc Hoa

Trường làng tôi chỉ có một phòng, học sinh toàn là con trai ngồi chung và học cùng thầy. Thầy dạy từ *lớp năm* là lớp tôi với *thằng Gái* vào học cho đến *lớp ba*. Trái hẳn với lời dọa dẫm của anh tôi, thầy trẻ và hiền, chỉ la mắng mấy *thằng nhác học*. Đi học sao mà *đễ òm*; từ học vắn, tập viết, tập đọc, học thuộc lòng, cho đến làm toán cộng trừ nhân chia, tôi học một lần là lên trả bài cho thầy và được phép ôm lồng gà ra sân chơi.

Mỗi chiều ông nội đến đón chúng tôi ở cổng trường, anh tôi *méc* là bị tụi lớn bắt nạt rồi làm nũng bắt nội cõng về. Trái lại, mấy đứa bạn tôi, có đứa lớn hơn anh vài tuổi, làm ngựa cho tôi cưỡi và mang tặng tôi đủ thứ đồ chơi mà bù lại tôi chỉ cần chỉ bài để *tụi hần* được thầy cho ra chơi. Tôi mang về khi thì cái *ná* bắn chim, khi thì con điều tre mới *phất*, khi thì cái lồng chim, nhưng món quà tôi đặc ý nhất là cái *ống béc*. Tương tự như cái bơm nhỏ, *ống béc* làm bằng *hóp* là thứ tre nhỏ và thẳng, một đầu có cây thụt ra vào để ép hơi và đầu kia được nén chặt bằng “đạn” làm bằng khoai lang sống nhai mịn. Khi “bắn” cục đạn khoai, hơi ép thoát ra nghe thành tiếng “béc.”

Vườn nhà nội rất rộng, trồng đủ thứ rau quả như cà rốt, su lơ, bắp sù, v.v. Hàng ngày mẹ thuê năm sáu chị người làm cắt hái gánh ra chợ bán. Các chị độ 13, 14 tuổi nói cười ríu rít và trêu chọc *thằng Gái* bằng câu hát “*Cô Bảy cô Tám hai cô anh ưng cô nào?*” nhại theo một bài nhạc thịnh hành. *Thằng Gái óc dộc* (mắc cỡ) vùng vằng chạy đi. Trước khi trẩy gánh, các chị không quên dúm cho tôi gói *keo cau* hoặc mấy cục đường phèn.

Nhà nội tôi giàu có nhưng ăn uống tần tiện không kém ai trong làng. Mùa bắp sù, các lá già hư được tách ra giữ lại để nhà ăn, phần xanh non bên trong thì đem bán. Khi món bắp sù luộc chấm nước kho xuất hiện trên mâm cơm chiều, anh tôi *cầm rằm* suốt bữa. Anh than vãn về món cá *long hội* (tức là *lôi họng*, ý nói cá lấm xương) kho mặn chằng và cay xé họng. Tôi biết thân im thin thít, xem chừng hôm nào cơm không ngon là chạy tót lên nhà bà ngoại. Buổi chiều ở chợ về, ngoại dành sẵn cho tôi đủ thứ quà bánh, ăn không xuể.

Khi tôi lên ba, mẹ sinh thêm *thằng Sang*. Tên *thằng bé* là *Sang* nhưng nội bắt gọi là *thằng Sáng* để khỏi trùng tên với một người ở làng bên. Mẹ vừa quán xuyến nhà cửa ruộng vườn của nội vừa lo việc buôn bán làm ăn của mẹ nên không mấy khi mẹ có thì giờ cho ba anh em tôi. *Thằng Gái* ngày đêm quần quít bên nội, *thằng Sáng* thì giao cho chị vú, và tôi theo chân anh *Đờng* làm các việc trong nhà, sau vườn.

Thuở sinh tiền, bà nội ghét bỏ anh *Đờng* nên không ai dám cho anh thuê ruộng. Anh làm các việc nặng như bừa củi, đào hố, đốn cây, đào giếng, sửa nhà cửa, v.v. để sống qua ngày. Hàng ngày anh đến nhà đờn ông nội sai khiến. *Thỉnh thoảng*, *thằng Gái* cười hề hề chỉ mặt anh lập lại

câu nội thường nói, “Dòng họ Nguyễn có hai thằng sợ vợ là Nguyễn Đồng và Nguyễn Đá.” Anh vờ như không nghe thấy. Anh Đá là em ruột của anh Đồng, đi lính đâu trong *Nam Kỳ*.

Nội quên là ông cũng là một tay... nể vợ có tiếng – ngoại trừ trong giai thoại mà (khi không có mặt bà nội) ông *vung tay múa ngón* khoe khoang. Ngày còn trẻ ông ham mê cờ bạc nhưng vì sợ bà nên cho người cất chòi đánh bạc trên *độông* (đụn) cát ngoài *Bàu Tró*, một vũng lớn nước trong nhìn thấy cát dưới đáy. Bà nội biết được tức tức kêu người hộ tống ra *Bàu Tró* bắt bạc. Lúc bà xuất hiện, canh bạc đang tới hồi gay gắt. Không ngoảnh mặt, ông ném một nắm tiền cho đám lâu la, “*Tụi bây mô, trói con mụ nớ đem quăng xuống bàu cho tau.*” Mấy tên *đầu trâu mặt ngựa* sấn tới, bà hết hồn chạy *trối chết*.

Sau vườn nhà nội là nhà cậu Thằng, em họ xa của mẹ; đêm đêm tiếng than khóc vắng vắng vọng ra. Chị vú nói *con Moi em* điên điên khùng khùng, nói *ba lóp ba xòm* và xé tan quần áo nên bị cậu xiềng lại nhốt trong chuồng bò. Chị thì thầm kể *con Moi em* từng bỏ nhà theo trai, cậu tìm bắt về đánh cho một trận thừa sống thiếu chết. Cậu còn bị làng phạt vì có con chữa hoang.

Chiều ba mươi Tết nội lẳng xăng sửa soạn cúng đón ông bà, *thằng Gái* không có chuyện làm bèn rủ đi coi *mụ điên xiên cái l... méo miệng*. Biết là điều cấm kỵ nhưng *thằng Gái* bày đầu thì không sợ bị đòn nên tôi chạy theo. Hai anh em mon men nấp sau bụi rào thưa thì nghe tiếng đàn bà la lên, “*Ai rứa? Dòm chi đó? Qua đây coi...*” Anh tôi hoảng hốt chạy ù đi. Nỗi lo sợ của tôi tan biến khi tôi lại gần thấy *con Moi Em* trần truồng dơ bẩn, tóc rối bù bê bết bùn, đôi mắt điên dại nhưng khuôn mặt thanh tú như mẹ.

Tôi về nhà đúng lúc nội cho *thằng Gái* đi tìm về lễ ông bà. Chắp tay vái lạy trước bàn thờ, tôi chợt nảy ra một ý kiến. Tôi xuống bếp tìm một tấm mo cau mà mẹ dùng bới cơm mang theo khi đi chợ xa rồi trở lại nhà trên giả vờ học bài. Nhân lúc nội xuống nhà ngang lấy nước châm trà, tôi bước tới bệ thờ với tay lên đĩa bánh tét. Bệ thờ cao quá, nhón gót hết sức tôi chỉ chạm mép đĩa. Tôi dùng bàn tay khều mạnh khiến chiếc đĩa rơi xuống vỡ tan. Tôi vội vàng vơ hai lát bánh tét lẫn lóc trên sàn, gói trong tấm mo cau rồi chạy như bay sang chuồng bò dí vào tay *con Moi em*.

Sau khi ra giếng rửa chân, tôi lảng vảng sau hè nghe ngóng động tĩnh. Mẹ đang rầy anh Đồng và chị vú không canh chừng để mèo tha bánh tét làm vỡ chiếc đĩa gia bảo của nội. Nội can, "*Bay đừng la tụi nó mà tội*. Năm cùng tháng tận được ông bà về hưởng *rúa* là nhà mình có phước lắm." Rồi ông nói lớn như để tôi nghe, "*Mà không phải mèo tha mô, con chuột đó*." *Thằng Bé* tuổi Tý.

Nguyễn Ngọc Hoa
20 Tháng Hai, 2013